

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa B. P.
przeciwko Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych Biuru
Terenowemu w O.
w przedmiocie odrzucenia apelacji w związku z wniesieniem skargi kasacyjnej
przez powódkę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 października 2024 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Opolu
z dnia 19 stycznia 2024 r., sygn. akt V Pz 17/23 p-II, V Pa 43/23, V WSC 3/24,

oddala zażalenie.

Sąd Okręgowy w Opolu, postanowieniem z 19 stycznia 2024 r. odrzucił skargę kasacyjną powódki B. P. od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu z 25 września 2023 r. o odrzuceniu apelacji.

Pełnomocnik powódki wniósł skargę kasacyjną od „postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 12 września 2023 r. dot. zażalenia i odrzuceniu apelacji”. Sformułowanie to Sąd drugiej instancji uznał za oczywistą omyłkę i niezręczność stylistyczną, gdyż w dacie 12 września 2023 r. Sąd nie wydawał żadnego postanowienia. Z treści skargi wynika, że dotyczy ona w istocie postanowienia z

25 września 2023 r. o oddaleniu zażalenia na postanowienie z 12 maja 2023 r. o odrzuceniu apelacji.

Zdaniem Sądu Okręgowego, skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Przepis art. 398¹ § 1 k.p.c. jednoznacznie stanowi, że skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Postanowienie z 25 września 2023 r. o oddaleniu zażalenia niewątpliwie nie mieści się w tym katalogu. Ponadto, na marginesie, Sąd drugiej instancji zaznaczył, że wartość przedmiotu sporu oraz zaskarżenia w niniejszej sprawie wynosiła 9 954 zł. Taka kwota od początku procesu była wskazywana przez pełnomocnika powódki, natomiast w skardze kasacyjnej z bliżej nieznanych przyczyn określono ją na 13 345 zł. Tymczasem art. 398² § 1 k.p.c. stanowi, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych niższa niż dziesięć tysięcy złotych.

Powódka złożyła zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Opolu o odrzuceniu skargi kasacyjnej, wnosząc o jego uchylenie w całości. W zażaleniu podniesiono zarzut naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, przez niewłaściwe zastosowanie art. 398⁶ § 2 k.p.c. i w konsekwencji odrzucenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie znajduje uzasadnionych podstaw.

Podstawowym argumentem strony składającej zażalenie jest zakwestionowanie przedmiotowej niedopuszczalności złożonej skargi kasacyjnej. Wstępnie należy więc przypomnieć, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Jest to zatem środek zaskarżenia w istotny sposób limitowany, a jego dopuszczalność reguluje art. 398¹ § 1 k.p.c., w myśl którego wymienione w nim podmioty mogą wnieść skargę kasacyjną jedynie od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie

odrzućenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Przepisem szczególnym dodatkowo ograniczającym możliwość skorzystania ze skargi kasacyjnej nawet wówczas, gdy jest ona wnoszona od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzućenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie, jest z kolei art. 398² k.p.c., który w § 1 uzależnia dopuszczalność skargi od odpowiedniej wartości przedmiotu zaskarżenia, oraz wyłączające przedmiotowo dopuszczalność skargi § 2, 3 i 4 tego przepisu. W związku z takim ukształtowaniem dopuszczalności skargi kasacyjnej, środek ten nie przysługuje więc od innych postanowień sądu drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie, w tym postanowień o oddaleniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 lipca 2012 r., II CZ 59/12, LEX nr 1228785; z dnia 3 czerwca 2014 r., III PZ 5/14, LEX nr 1483959; z dnia 12 listopada 2014 r., II PZ 16/14, LEX nr 1565764; z dnia 18 marca 2015 r., I CZ 25/15, LEX nr 1677125; z dnia 8 grudnia 2016 r., I CZ 95/16, LEX nr 2209118, z dnia 27 stycznia 2021 r., II PZ 16/20, LEX nr 3112926).

Regulacja art. 398¹ § 1 k.p.c. wyłącza bowiem dopuszczalność skargi kasacyjnej od innych niż w niej wymienione prawomocnych postanowień sądu drugiej instancji, chociażby kończyły one postępowanie w sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2016 r., I CZ 43/16, LEX nr 2103706).

Zaskarżone w niniejszej sprawie skargą kasacyjną rozstrzygnięcie jest postanowieniem o oddaleniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji z uwagi na uchybienie terminowi do jej złożenia (art. 373 § 1 w związku z art. 369 § 1 k.p.c.).

Godzi się przypomnieć, że zgodnie z art. 394¹ § 2 k.p.c. (uchylonym przez art. 1 pkt 140a ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. z 2019 r., poz. 1469; dalej jako nowelizacja z 2019 r.), w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie przysługiwało także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na

postanowienie sądu pierwszej instancji. W myśl obowiązującego obecnie (po nowelizacji przepisów dotyczących procedury cywilnej z 2019 r.) art. 394² § 1 k.p.c., na postanowienie sądu drugiej instancji o odrzuceniu apelacji przysługuje zaś wyłącznie zażalenie do innego składu tego sądu (z którego załaga się skorzystała). Także na gruncie obecnego stanu prawnego aktualność zachowało zatem stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone chociażby w postanowieniu z dnia 12 listopada 2014 r., II PZ 16/14 (LEX nr 1565764), zgodnie z którym na postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu w przedmiocie odrzucenia apelacji nie przysługuje ani skarga kasacyjna, ani zażalenie do Sądu Najwyższego.

Konkludując, Sąd Najwyższy stwierdza, że w obecnym stanie prawnym stronie nie przysługuje skarga kasacyjna (ani zażalenie) od postanowienia sądu drugiej instancji o oddaleniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu apelacji, to jest takiego, jakie zostało wydane przez Sąd Okręgowy w Opolu w dniu 25 września 2023 r. W związku z tym Sąd drugiej instancji prawidłowo odrzucił na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. wniesioną przez załagą się skargę kasacyjną jako niedopuszczalną.

Błędne jest natomiast zapatrywanie załagą się, że przepis art. 398⁶ § 2 k.p.c. nie daje podstaw do odrzucenie skargi kasacyjnej z powodu jej niedopuszczalności. Możliwość taka wynika *expressis verbis* ze wskazanego przepisu. Niedopuszczalność skargi kasacyjnej z uwagi na limitowany charakter tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie może zostać sanowana przez uzupełnienie braków (po uprzednim wezwaniu sądu drugiej instancji w myśl art. 398⁴ § 1 k.p.c.). Nie jest to jedna z okoliczności wskazanych w art. 398⁴ § 2 i 3 k.p.c., które stanowią o wymogach formalnych skargi kasacyjnej jako pisma procesowego.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[ał]

